

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2024

Upprättad 12 februari 2024

Maria Eriksson Svanberg

Rektor

Lagar som styr arbetet.

Skollagen och diskrimineringslagen styr skolans arbete mot kränkande behandling och diskriminering

- I skollagen 6 kap 6§ samt i diskrimineringslagen 3 kap 1§, står att det skall bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering.
- I skollagen 6 kap 7§ och i Diskrimineringslagen 3 kap 16§ står att skolan skall förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering.
- I skollagen 6 kap 8§ och Diskrimineringslagen 3 kap 18§ står att det skall upprättas en årlig plan med åtgärder för det kommande året samt en redogörelse för hur arbetet genomförts året innan.

Definitioner

Kränkande behandling

I Skollagen 6 kap 3§ definieras kränkande behandling som ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt Diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Gemensamt för all kränkande behandling

- Någon eller några kränker principen om alla människors lika värde
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppger att hen har blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningar kan vara

- Fysiska
- Verbala
- Psykosociala
- Text- och bildburna

Diskriminering

Diskriminering definieras i Diskrimineringslagen 1 kap 4 § och är ett övergripande begrepp för negativ behandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner (som skolan) genom till exempel strukturer och arbetssätt missgynnar personer utifrån diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Ålder

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. Det ska ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering är när någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen har ett berättigat syfte.

Med *Likabehandling* menas att alla elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter. Det innebär dock inte alltid att alla elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier

I diskrimineringslagens 4 § definieras trakasserier som:

- Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Rättigheter och skyldigheter

Eleverna har rätt till skydd mot kränkning och diskriminering, enligt skollagen och diskrimineringslagen. Varje incident av trakasserier, diskriminering och kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i skolan. Hur personalen ska agera beskrivs under rubriken: ”Åtgärder vid kränkande behandling”. Alla elever har en skyldighet är att efterleva skolans värdegrund och ordningsregler.

Skolans värdegrund

Alla människor har lika värde och var och en ska respekteras för den hen är.

I skollagen och läroplanerna slås fast att den svenska skolan vilar på demokratisk grund. Skolans arbete utgår från elevernas mänskliga rättigheter och ska förverkliga FN:s barnkonvention.

På Sundlergymnasiet respekterar alla - ungdomar och vuxna - andra människors egenvärde.

Vi arbetar aktivt för att främja alla människors lika värde, människolivets okränkbarhet, jämställdhet mellan män och kvinnor, individens frihet och integritet, samt medkännande med andra människor.

På Sundlergymnasiet vet vi att en trygg skolvardag är en förutsättning för att lära och utvecklas och alla elever och anställda har rätt till samma skydd. Här värnar vi självklart om allas lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, samt arbetar för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

På Sundlergymnasiet ska alla känna sig trygga och trivas. Här ges förutsättningar för att alla ska kunna utvecklas så långt som möjligt, både i sina studier och som människor.

Syftet med planen är att värna om allas lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Denna plan omfattar både arbetet med likabehandling såväl som arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Främjande arbete

I Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling* (2019) kring hur skolor kan arbeta med likabehandling och för att motverka diskriminering och kränkande behandling beskrivs det främjande arbetet på följande vis:

"Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och är målinriktat. Det betyder att detta arbete är en viktig del vid planering och genomförande av både undervisningen och den undervisningsfria tid som eleverna har i relation till skolan. Det handlar bland annat om att lärare har samma positiva förväntningar på alla klasser och på alla enskilda elever; hur grupper organiseras så att alla elever kommer till sin rätt och hur lärare och elever bemöter varandra.

Det handlar också om att organisera undervisningen så att alla elever utmanas och utvecklas, att eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i skolans verksamheter. Det rör skolans hela arbete, från sättet att organisera och genomföra undervisningen till sättet att tala och handla under hela skoldagen. Arbetet sker varje dag, under varje lektion och mellan lektionerna. Det visar sig både i det som görs och sägs och i det som inte görs och inte sägs. Alla är inblandade. Skolans personal har makt och möjligheter att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö. Det främjande arbetet är en viktig del av skolans värdegrundsarbete."

På Sundlergymnasiet sker det främjande arbetet exempelvis genom att skolan arbetar med mänskliga rättigheter. Skolan strävar efter att i undervisningen regelbundet uppmärksamma jämställdhetsfrågor och att verksamheten ska präglas av ett normkritiskt förhållningssätt. Skolan strävar efter att ha en kontinuerlig dialog med elever kring allt som berör elevernas skolvardag. I mötet med elever strävar all personal efter att bygga förtroendefulla relationer som gör att elever både upplever att de har möjlighet att samtala förtroendefullt med personalen samtidigt som de upplever att personalen respekterar deras personliga integritet. Skolan arbetar utifrån ett MI-inriktat förhållningssätt.

Alla som arbetar i skolan har ett gemensamt ansvar för skolans främjande arbete.

Skolan är i samarbete med Amnesty International en skola för mänskliga rättigheter.

Förebyggande arbete

Skolans förebyggande arbete infattar bl.a. nedanstående:

Överlämning från tidigare skola

Sundlerhälsan får överlämningsinformation från tidigare skola om elevens behov relaterade till skolgången. Sundlerhälsan delger elevens lärare information som lärarna behöver känna till kring eleven.

Mentorskap

Varje klass har en eller flera mentorer som tar ett särskilt ansvar för att kontinuerligt följa elevernas kunskapsutveckling och studiesituation samt att arbeta med normer och värden i klassen. Mentorerna har varannan vecka schemalagd tid för att träffa sin klass.

Enkäter

Sundlergymnasiet genomför varje år elevenkäter med frågor om elevernas trivsel.

Utvecklingssamtal

Varje mentor har utvecklingssamtal med eleverna i sin klass, där diskuteras studieresultat, mående, trivsel och framtidsplaner. Eventuella signaler om kränkningar som kommer fram under utvecklingssamtalet utreds enligt rutin. Protokoll förs och sparas i respektive mentors IUP-pärm.

Elevhälsosamtal (EHS)

På elevhälsosamtal träffas elev, vårdnadshavare, mentor samt representant från Sundlerhälsan, för att prata om och planera för elevens fortsatta studier. Protokoll förs och arkiveras i skolans arkiv.

Hälsobesök med skolsköterska

Skolsköterskan kallar alla elever till hälsobesök under deras gymnasietid enligt 2 kap 27§ skollagen.

Skyddsombud/Elevskyddsombud

Elevkåren utser elevskyddsombud på årsmötet vt 2024. Skyddsombuden granskar den fysiska och den psykosociala miljön på skolan.

Elevkåren

Elevkårens styrelse ska främja inkludering av alla skolans elever och verka mot diskriminering och kränkande behandling. Rektor har regelbundna träffar med elevkårens styrelse.

Trygghetsarbete

På skolan finns en trygghetsgrupp där det tas upp hur man kan arbeta för att öka tryggheten och trivseln på skolan. Representanter från Sundlerhälsan och rektor samt representanter från åk 2 finns i gruppen och träffas en gång per termin. Protokollet sparas på Schoolsoft. På skolan genomförs årligen trygghetsintervjuer med enskilda individer för att ytterligare fördjupa skolans resultat i elevenkät och trygghetsgruppens arbete.

Åtgärder vid kränkande behandling

All personal har anmälningsplikt till rektor, redan vid misstanke om att trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling förekommer. All personal är skyldig att medverka i utredning om trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling.

Disciplinära åtgärder kan bli aktuella enligt Skollagen 5 kap.

Kränkning elev-elev

- Vid signal från vårdnadshavare, elev eller personal om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av elev kontaktas mentorn. Mentorn genomför skyndsamt ett samtal med berörd elev och dokumenterar samtalet på avsedd kränkingsblankett (som finns på Schoolsoft) och lämnar till rektor. Personal som eventuellt blivit vittne till händelsen skriver ner sin upplevelse av skeendet och lämnar till mentorn. Skolkurator bistår vid behov mentorn i arbetet kring kränkningen.
- Efter samtalet informerar mentorn ansvarig för elevhälsan eller rektor och lämnar över dokumentationen. Mentor informerar berörd elevs vårdnadshavare (elev under 18 år) inom 24 timmar. En plan för det fortsatta arbetet läggs upp i samråd mellan mentor, ansvarig för elevhälsan eller rektor samt skolkurator. Planen kan till exempel innehålla vem som tar vilka kontakter, vilken information som ska lämnas vidare och vem som håller vilka samtal.
- Mentor, med stöd av ansvarig för elevhälsan, rektor eller skolkurator genomför samtalen med berörda elever. Beroende på situationen sker detta var för sig med de inblandade eller tillsammans. Samtalen dokumenteras. Det som kommer fram i samtalen avgör vilka åtgärder som vidtas, till exempel disciplinära åtgärder och/eller polisanmälan.
- Uppföljningssamtal hålls av mentor och vid behov ansvarig för elevhälsan, rektor eller skolkurator.

Kränkning personal-elev

- Vid signal om att personal utsatt en elev för kränkning eller trakasserier meddelas rektor, som genomför samtal med först berörd elev och sedan personal.
- Om misstanken kvarstår kontaktar rektor elevens vårdnadshavare (elev under 18 år), skolkurator samt eventuellt fackligt ombud. Rektor ansvarar för att en plan upprättas.
- Uppföljningssamtal hålls av rektor.

Kränkning elev-personal

- Vid signal om att elev/elever utsatt personal för kränkning eller trakasserier, informeras rektor, som för samtal med först berörd personal och därefter eleven.
- Om misstanken kvarstår kontaktar rektor elevens vårdnadshavare (elev under 18 år), skolkurator och eventuellt HR och/eller fackligt ombud. Rektor ansvarar för att en plan upprättas.
- Uppföljningssamtal hålls av rektor.

Årlig plan för Sundlergymnasiet 2024

Rutin för den årliga planen

- All personal meddelar Sundlerhälsan eventuella signaler som skolan övergripande behöver ta tag i, som rör kränkande behandling och trakasserier.
- Skolan genomför årligen elevenkäter som utvärderas av all personal vid APT och planeringsdagar. I utvärderingen beaktas även de synpunkter från elever som framkommit vid trygghetsgruppens möten.
- Trygghetsarbetet tillvaratar elevernas upplevelser av skolmiljön och gör dem delaktiga i skolans systematiska arbetsmiljöarbete.
- Ansvarig för elevhälsan tillser att revidering av planen mot diskriminering och kränkande behandling sker i samverkan med Sundlerhälsan. Rektor förankrar planen vid APT och meddelar Kommunstyrelsen.

Kartläggning utifrån året 2023

Analysen utgår från den elevenkät som genomfördes hösten 2023. Personal och trygghetsgruppen bestående av elever från de olika programmen i år 2 har tagit del av resultatet, analyserat och bidragit med förslag på åtgärder. Utöver detta har årets inkomna kränkingsutredningar analyserats.

Året 2023

Sundlergymnasiet är en skola där elever trivs och känner sig trygga. Denna bild framträder både i vår egen elevenkät och i de protokoll som förts vid skolans trygghetsgrupps möten. I årets elevenkät anger 92% av eleverna att de känner sig trygga i skolan, 6% av eleverna väljer alternativet ibland och 2% av eleverna har gett ett nekande svar på frågan. I enkätresultatet uppmärksammar vi att vi behöver jobba vidare med studiero i klassrummet. Vi ser ett ökat antal ungdomar som de ls är utsatta för kränkningar på internet, dels själva utsätter andra för kränkningar. De områden som flest upplever sig diskriminerade inom är kön, trosuppfattning och att eleven kommer från ett annat land.

Vid granskning av 13 kränkingsärenden som utretts under våren kan vi finna två som ägt rum på arbetsplats under APL (arbetsplatsförlagt lärande), fyra ärenden är systematiskt återkommande kränkningar, två är fysiska slagsmål, tre sexuella ofredanden och två ärenden är rapporterade i KIA av personal som blivit kränkta av elev och/eller vårdnadshavare. I de flesta ärenden är upprinnelsen verbala kränkningar som eskalerar. När personal deltar i utredning och arbetar kring ett ärende så ser vi att situationer på sikt blir bättre för alla inblandade. När elever själva försöker reda ut konflikter så eskalerar oftast situationen. Det är viktigt att all personal runt eleverna är tydliga och eniga kring nolltolerans och att skolan ordningsregler och värdegrund efterlevs hela tiden.

Följande åtgärder planerades under 2023:

- Samtal kring kränkingsutredningar, Case-övningar på APT
Under ett APT våren 2023 arbetade personalen med olika case där vi diskuterade olika scenarier kring diskriminering, kränkningar samt hotfulla situationer.
- Skolans rutiner kring trygghet, trivsel och studiero synliggörs i våra processer

Vi har återkommande i olika grupper pratat om våra planer och situationer som uppstått i skolan. Vi har samverkat med elever i trygghetsgruppen och analyserat elevenkäten.

- Frågan om elevernas upplevelse av studiero lyfts in i höstens elevenkät.
Frågan om studiero har lagts till i elevenkäten.
- Kontinuerligt värdegrundsarbete med stöd av Andreas Jonssons föreläsningar samt övningar ur "Gör nått".
Alla arbetsrum har ett ex. av boken "Gör nått". Mentorerna har uppmuntrats att genomföra olika övningar under hösten 2023.
- Gemensamt arbete på hela skolan för att synliggöra vår värdegrund
Insatser under 2023: Föreläsning om värderingar av Andreas Jonsson, Elevkåren arrangerade elevkårens dag där alla elever och personal deltog, MR-dag med olika aktiviteter kring mänskliga rättigheter, Kärleksvecka på IM genomfördes vecka 6, mentorerna har jobbat med värdegrunden i sin klass.

Prioriterade åtgärder under 2024

Åtgärd	Ansvarig	När?
Planen mot kränkande behandling implementeras av mentor på klasstid. Detta behöver göras vid flera tillfällen under året	Rektor, mentorerna	Vid flera tillfällen under 2024
Skolans rutiner kring trygghet, trivsel och studiero synliggörs i våra processer	Rektor	APT och KU-dagar 2024
Arbete med samtal och värderingsövningar i mentorsklasser kring studiero och diskriminering. Fokus på studiero i klassrummet.	Rektor, mentorerna	Augusti 2024
Särskilda insatser kring teambuilding och trygghet, trivsel och studiero med FT/IN 1.	Rektor, Sundlerhälsan, mentorerna, undervisande personal	HT 2024
Kontinuerligt värdegrundsarbete med stöd av Andreas Jonssons föreläsningar samt övningar ur "Gör nått"	Rektor, personal	HT 2024
Kärleksvecka, Olika främjande aktiviteter och inslag som berör relationer, mänskliga rättigheter m.m. Inbjudan till elevkåren att arrangera en kulturdag.	Rektor, programteam	Vecka 6